

Universitetsstyret 93/16
25.08.2016

Dato: 08.08.2016
Arkivsaksnr: 2016/5453

Handlingsplan for forskerutdanningen

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Styresak 5/16, Universitetet i Bergens strategi 2016-2022, «Hav, Liv, Samfunn». Plan for oppfølging.

Saken gjelder:

Utkastet til handlingsplanen for forskerutdanning omhandler forskerutdanningen som leder frem til ph.d.-graden. Den omhandler altså ikke forskere i postdok-stilling selv om disse også er i en kvalifiseringsstilling. Handlingsplanen skal revideres i 2019. Utkast til handlingsplan baserer seg på UiBs strategi og Salzburg-erklæringene. Som del av Organisasjonsutviklingsprosjektet ved UiB la arbeidsgruppen for delprosjekt 7 frem rapporten «Forskerutdanningen –Tilrettelagt for faglige ambisjoner og god gjennomføring» i mars 2015. Utkastet til handlingsplan viderefører flere tiltak som først ble utredet i denne rapporten. Utkastet til handlingsplan er delt inn i 5 innsatsområder:

- Rekruttering og akademisk utvikling: Forskerutdanningen skal kontinuerlig jobbe for at kandidatene våre har de beste forutsetningene for akademisk utvikling.
- Karriereutvikling for doktorgradskandidater: Kandidatene skal gis kunnskaper om karriereutvikling både i akademia og arbeidsmarkedet for øvrig.
- Doktorgradsveiledning: Nye og erfarne doktorgradsveiledere skal ha et tilbud for å utvikle og videreutvikle sin kompetanse på doktorgradsveiledning.
- Internasjonalisering: Kandidatene skal gis muligheter til internasjonale forskningsopphold og nettverksutvikling.
- Innovasjon: Forskerutdanningen skal bidra til at offentlige og private bedrifter øker sin innovasjon og forskningskompetanse.

vedtak:

Universitetsstyret slutter seg til det fremlagte utkast til Handlingsplan for forskerutdanningen med de innspill som fremkom i møtet.

Kjell Bernstrøm
universitetsdirektør

08.08.2016/Espen Dahle/Heidi A. Espedal

Vedlegg:
1. Saksframstilling

Saksframstilling

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
93/16

Møtedato:
25.08.2016

Arkivsaksnr:
2016/5453

Handlingsplan for forskerutdanningen

Universitetsstyret vedtok på møte 11.02.2016 at det skal utarbeides en handlingsplan for forskerutdanningen for perioden 2016-2022. Det ble også vedtatt at handlingsplanen skal følge en fastlagt mal.

Utkast til handlingsplan for forskerutdanning ble lagt frem for diskusjon og innspill i Dekanmøtet 2. mai. Vedlagte utkast er revidert med innspill fra dette møtet.

Universitetsdirektøren sine kommentarer:

Forskerutdanningen ved UiB er inne i en positiv utvikling med en økning i antall disputaser i 2015. Programmet er preget av svært god gjennomstrømning, jevn kjønnsbalanse, en tilfredsstillende andel internasjonale kandidater. UiB har likevel utfordringer knyttet til fallende publiseringstall for stipendiatene og et beskjedent antall ph.d.-kandidater som drar ut på et lengre utenlandsopphold.

Forrige handlingsplan for forskerutdanningen «Fra livsverk til karrierestart» fungerte i perioden 2008-2015 og ble sist revidert i 2013. Som et av de prioriterte områdene ved UiB er det naturlig at det utarbeides en ny handlingsplan for forskerutdanningen som er i tråd med de mål som er nedfelt i UiBs nye institusjonelle strategi. Handlingsplanen skal revideres i 2019.

FORSKER- UTDANNINGEN

UiB skal tilby forskerutdanning av høy internasjonal kvalitet i alle fagmiljøer. Forskerutdanningen skal legge til rette for forskning av høy faglig og etisk standard.

UiBs ph.d. kandidater skal være i forskningsfronten innenfor sitt fagområde. UiBs doktorgradskandidater lykkes i å fullføre sine doktorgradsprosjekt på normert tid. UiB har som målsetning at om lag 250 ph.d.-kandidater skal disputere årlig ved utgangen av handlingsplanperioden. Ph.d.-kandidatene skal bidra aktivt i nasjonale og internasjonale forskernettverk. UiB vil legge til rette for at doktorgradskandidatene våre kan dra ut på internasjonale forskningsopphold. Forskerutdanningen skal knyttes tett opp mot UiBs fremragende forskningsmiljøer og være åpen for tverrfaglige prosjekter. Gjennom publisering og formidling skal doktorgradskandidatene bidra til at forskningen kommer samfunnet til nytte. UiB skal legge til rette for ph.d.-forskning i skjæringspunktet mellom universitetet og omverden og fremme innovasjon. Innen 2025 skal 90 prosent av kandidatene ha relevant jobb to år etter fullført utdanning.

Handlingsplanen gjelder for forskerutdanning som leder frem til ph.d.-graden og skal revideres i 2019.

Innsatsområder

Gjennom følgende innsatsområder skal forskerutdanningen ved UiB oppnå sine strategiske målsetninger:

Rekruttering og akademisk utvikling: Forskerutdanningen skal kontinuerlig jobbe for at kandidatene våre har de beste forutsetningene for akademisk utvikling.

Karriereutvikling for doktorgradskandidater: Kandidatene skal gis kunnskaper om karriereutvikling både i akademia og arbeidsmarkedet for øvrig.

Doktorgradsveiledning: Nye og erfarne doktorgradsveiledere skal ha et tilbud for å utvikle og videreutvikle sin kompetanse på doktorgradsveiledning.

Internasjonalisering: Kandidatene skal gis muligheter til internasjonale forskningsopphold og nettverksutvikling.

Innovasjon: Forskerutdanningen skal bidra til at offentlige og private bedrifter øker sin innovasjon og forskningskompetanse.

INNSATSOMRÅDER FOR UiBS SATSNING PÅ FORSKERUTDANNING 2016–2022

A. Innsatsområde: Rekruttering og akademisk utvikling for doktorgradskandidater

Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig
Delmål 1: UiB skal rekruttere de fremste forskningstalentene til ph.d.-programmet	<p>Legge til rette for forskerlinjer i profesjonsfagene</p> <p>Arbeide for at opptakskriteriene til ph.d.-programmet er hensiktsmessige.</p> <p>Internasjonal markedsføring av stipendiatstillinger</p>	<p>Fakulteter</p> <p>Fakulteter</p> <p>HR- og Kommunikasjonsavdelingen</p>
Delmål 2: UiBs disputerte kandidater skal være i forskningsfronten innenfor sitt fagområde	<p>Kandidatene skal veiledes av forskere som er aktive i sine fagmiljøer</p> <p>UiB videreutvikler sitt kvalitetssikringssystem for forskerutdanningen</p>	<p>Fakulteter</p> <p>FA Fakulteter</p>
Delmål 3: UiBs ph.d.-kandidater skal ha gode kunnskaper om forskningsetikk og kan anvende denne kunnskapen i egen forskning og publisering	<p>Videreutvikle UiBs etikkopplæring for ph.d.-kandidater</p> <p>Utvikle kurs i akademisk skriving med utgangspunkt i Vancouver-konvensjonen for vitenskapelig forfatterskap og publisering</p>	<p>FA Senter for vitenskapsteori Fakulteter</p> <p>Fakulteter</p>
Delmål 4: UiBs ph.d.-kandidater skal inngå i et aktivt forskningsmiljø	<p>UiB vil fortsette sin satsing på forskerskoler og forskningsgrupper hvor ph.d.-kandidatene inngår</p>	<p>Fakulteter</p>

B. Innsatsområde: Karriereutvikling for doktorgradskandidater

Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig
Delmål 1: UiBs doktorgradskandidater skal ha gode kunnskaper om hvilke karrieremuligheter som eksisterer både innenfor og utenfor akademien samt hvordan egen karriere kan utvikles	Gjennomføre alumnisurveyer for å kartlegge kandidatenes karriere og deres tilfredshet med forskerutdanningen	FA
	UiB skal lage en karriereutviklingsveileder til bruk i fagmiljøene	HR
	Utvikle kurs i hvordan skrive gode søknader om forskningsmidler. Utvikle kurs i bibliometri og publisering.	FA Universitetsbiblioteket Fakulteter
	Opprette et talentutviklingsprogram for doktorgradskandidater	FA HR
Delmål 2: UiBs forskerutdanning skal være rettet mot hele arbeidsmarkedets behov for forsknings og utviklingskompetanse	Utvikle kurs for kandidater som ønsker en karriere utenfor akademien: bevisstgjøring på egen kompetanse, overførbare ferdigheter, arbeidslivets behov og jobbsøking	FA HR
	Promotere forskerutdanningen (også næring og offentlig ph.d.) mot arbeidsmarkedet	Kommunikasjonsavdelingen Fakulteter

C. Innsatsområde: doktorgradsveiledning

Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig
Delmål 1: UiBs doktorgradsveiledere skal ha kurstilbud i doktorgradsveiledning av høy kvalitet og med tilstrekkelig kapasitet	Styrke Program for universitetspedagogikk kurs i Forskningsveiledning både med hensyn til kapasitet og pedagogisk innhold. Utvikle digitalt undervisningsinnhold.	Fakulteter Institutt for pedagogikk
Delmål 2: Doktorgradsveiledere skal ha tilstrekkelige og oppdaterte kunnskaper om regler, retningslinjer og prosedyrer innenfor forskerutdanningen	Utvikle e-kurs i regler, retningslinjer og prosedyrer for forskerutdanningen. E-kurset vil ha felles og fakultetsspesifikk komponent.	FA Fakulteter
Delmål 3: UiB skal ha arenaer hvor doktorgradsveiledere kan utveksle erfaringer og få faglig påfyll om veiledning	Fakultetene, med bistand fra u-ped, vil utvikle fagnære seminaropplegg for erfaringsutveksling og kompetansebygging innenfor doktorgradsveiledning	Fakulteter Institutt for pedagogikk
Delmål 4: UiBs faglige ledelse skal legge til rette for videreutvikling av veiledningskompetansen	UiB oppretter et forum for doktorgradsveiledning hvor formålet skal være å bidra til styring av UiBs tilbud i veilederopplæring samt erfaringsutveksling	Prorektor Forskningsutvalget

D. Innsatsområde: internasjonalisering

Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig
Delmål 1: Minst 50 % av kandidatene skal ha internasjonalt forskningsopphold av varighet lengre enn en måned i sin doktorgradsperiode	Utarbeide en veileder for utenlandsopphold for ph.d.-kandidater	FA Fakulteter
	Universitetet vil utrede en stipendordning for utenlandsopphold for ph.d.-kandidater	FA Fakulteter
	UiB vil forbedre informasjon om utenlandsopphold på forskerutdanningen sine nettsider	FA Fakulteter
Delmål 2: UiB skal tilrettelegge for internasjonal medveiledning av doktorgradskandidater	Professor II ordningen brukes aktivt til doktorgradsveiledning	Fakulteter
Delmål 3: UiB er en pådriver for å utvikle internasjonalt doktorgradssamarbeid	UiB vil bruke nasjonale og internasjonale ordninger for å utvikle internasjonalt samarbeid om forskerutdanning	FA Fakulteter
	UiB vil oppmuntre kandidatene til deltagelse på internasjonale fagkonferanser og vil inngå fellesgradsavtaler hvor dette er hensiktsmessig	FA Fakulteter
	Forbedre informasjon om internasjonale ph.d.-kurs	FA Fakulteter
	Forbedre kursinformasjon for innreisende ph.d.-kandidater	FA Fakulteter

E. Innsatsområde: Forskerutdanningen skal bidra til innovasjon

Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig
Delmål 1: Forskerutdanningen skal bidra til forskningsdrevet innovasjon	Promotere nærings- og offentlig-ph.d.-ordningen til regionale og nasjonale bedrifter	FA Kontor for samfunnskontakt Fakulteter
	Forskerutdanning skal være en sentral komponent i UiBs sentre for forskningsdrevet innovasjon	FA Fakulteter
	Utrede en ordning sammen med BTO om inkubatorplasser for fullførte ph.d.-prosjekt som har innovasjons og kommersielt potensiale	FA Fakulteter
	Utvikle innovasjonskurs for doktorgradskandidater	FA Fakulteter
Delmål 2: Forskerutdanningen skal bidra til entreprenørskap	Etableringsstipend/program for kandidater som har en forskningsbasert idé med forretningspotensiale (løst basert på NFRs FORNY-program)	FA Fakulteter

08.08.2016/Espen Dahle/Yngve Brynjulfsen/Heidi A. Espedal